

Inhoud, opbouw en werkwijze van Grip op Tekst

Inhoud, opbouw en werkwijze van Grip op Tekst

De cursus Grip op Tekst is in 2018 ontwikkeld door academisch opgeleide taalkundig experts van het Nederlands Mathematisch Instituut. Inmiddels wordt een vernieuwde tweede versie van Grip op Tekst toegepast. Dit document beschrijft de inhoud, opbouw en werkwijze van de particuliere cursus Grip op Tekst.

Doel
De cursus Grip op Tekst is ontwikkeld om de lees- en taalvaardigheid van kinderen in een relatief korte periode op niveau te brengen. Tijdens de cursus Grip op Tekst vergroten kinderen hun woordenschat en leren ze door eenvoudige strategieën verschillende soorten teksten beter te doorgronden.

Particulier onderwijs

Grip op Tekst wordt als particulier onderwijs aangeboden op een van de leslocaties van het Nederlands Mathematisch Instituut. Leerlingen volgen in groepjes van 4 tot 8 leerlingen de cursus Grip op Tekst. Een cursus duurt 14 weken, waarbij de leerlingen één keer in de week een taalles van twee uur krijgen van een gespecialiseerde docent.

Oefenen, oefenen, oefenen...!

Naast de wekelijkse taalles van twee uur, oefenen de leerlingen elke dag ongeveer een uur zelfstandig. Bij het oefenen krijgen zij indien nodig digitale ondersteuning van de docent. Het versterken van taal- en leesvaardigheden door veel te oefenen is een belangrijk uitgangspunt van Grip op Tekst.

Om leesplezier te realiseren, worden er in de cursus veel verschillende typen tekst behandeld. Ook krijgen leerlingen een leesboek cadeau waar ze als onderdeel van het huiswerk dagelijks uit lezen. Zo worden ze gestimuleerd veel leeskilometers te maken.

Basisschoolleerstof

De cursus Grip op Tekst behandelt de essentiële onderdelen van de basisschool-leerstof voor taal en begrijpend lezen van groep 3 t/m groep 8. Het leesniveau van de cursus is het 1S-referentieniveau voor 12-jarigen: dit is het streefniveau van basisscholen tot en met groep 8.

Verschillende niveaus van tekstanalyse

Bij leesvaardigheid spelen processen op woord-, zins- en tekstniveau een rol. Gedurende de cursus besteden we aan elk niveau aandacht tijdens het lezen van een tekst. Met directe instructie, veel oefenen, en simpelweg uit het hoofd leren vergroten wij de taalvaardigheden op het gebied van tekstbegrip op verschillende niveaus:

- **Grip op tekst:** analyse op tekstniveau
- **Grip op zinnen:** analyse op zinsniveau
- **Grip op woorden:** analyse op woordniveau

Aan het begin van de cursus besteden we aandacht aan de tekst als geheel door een variatie aan tekstsoorten te behandelen, zoals informatieve, argumentatieve en verhalende teksten. Door verschillende tekstsoorten te herkennen, kunnen leerlingen voorstellen wat er in de tekst staat en waar welke informatie in een tekst terug te vinden is. Als leerlingen kennis over tekststructuur automatiseren, houden ze meer werkgeheugen vrij om na te denken en mee te praten over de eigenlijke inhoud van de tekst.

Ten tweede kijken we op zinsniveau naar verbanden tussen twee zinnen en naar de betekenis van verwijswaarden in een zin. We leren de leerlingen om verder of terug te lezen om de betekenis van deze woorden en de structuur tussen zinnen te herkennen.

Op woordniveau leren we leerlingen onder andere om de betekenis van een lang woord of samenstelling af te leiden uit de verschillende onderdelen van het woord. Daarnaast krijgen leerlingen informatie over spelling en grammatica, en hebben ze toegang tot een online leeromgeving om hier indien gewenst zelfstandig opgaven te maken. Ook wordt er aandacht besteed aan het samenvatten van teksten.

Huiswerk

De leerlingen moeten tijdens de cursus huiswerk maken en dit online inleveren. Dit huiswerk bestaat onder andere uit boekverslagen, teksten met opdrachten en woordenschatoefeningen. Hiermee wordt gekeken of leerlingen de verschillende taalvaardigheden beheersen en welke nog extra aandacht vereisen. Leerlingen krijgen persoonlijke feedback van hun docent en leren zo om fouten te herkennen en te verbeteren.

Toetsing

Aan het begin van de cursus nemen we een instaptoets af: een tekst met vragen, theorievragen en woordenschatvragen om het niveau bij aanvang van de cursus te kunnen bepalen. De docent kijkt de toets na en geeft feedback aan de leerling.

Gedurende de cursus wordt het begrip van leerlingen getest door middel van vier tussentijdse toetsen. Aan het eind van de cursus wordt een eindtoets afgenomen, waarin alle stof van de cursus wordt getoetst. Op basis hiervan wordt gecontroleerd welke voortgang de kinderen gedurende de cursus hebben gemaakt, of de leerlingen alle stof beheersen, en welke stof herhaald moet worden.

Naast de toetsmomenten wordt de voortgang van de leerlingen gemonitord door wekelijks het huiswerk na te kijken en terug te koppelen. Bovendien moeten de leerlingen woordenschatoefeningen maken in onze online omgeving, waar de docent kan nagaan wanneer de opdrachten gemaakt zijn, hoeveel pogingen er zijn gedaan en wat de resultaten zijn.

Diploma

De leerling die de cursus Grip op Tekst heeft afgerond ontvangt het diploma wanneer op begrijpend lezen een score van minstens 80% is gehaald. Voor leerlingen die na 14 weken nog niet zijn geslaagd voor de

cursus wordt er een mogelijkheid tot herkansing of herhaalde instructie aangeboden.

Nazorgprogramma

Leerlingen die zijn geslaagd en het diploma Grip op Tekst hebben behaald, kunnen van een nazorgprogramma gebruikmaken tot zij naar de middelbare school gaan. Het nazorgtraject bestaat uit toegang tot de online leeromgeving waarin elke week een tekst verschijnt met oefenvragen. Daarnaast wordt er maandelijks een opfrisles aangeboden die online besproken wordt. Door deze opfrislessen blijven de leerlingen oefenen met de geleerde vaardigheden en met het analyseren van een tekst om de gevraagde informatie eruit te kunnen halen.

Publicatiegegevens

Nederlands Mathematisch Instituut. (2025, december). *Inhoud, opbouw en werkwijze van Grip op Tekst*. <https://www.mathematischinstituut.nl/methode/grip-op-tekst>

Correspondentie

info@mathematischinstituut.nl